

N:o 24.

Af herr **A. Aulin**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om framläggande af förslag till lag om skydd för industriella mönster och modeller.*

Under det att nya uppfinningar af industriella alster och tillverkningsätt redan från detta århundrades början här i landet varit skyddade mot olofliga efterbildningar och patentväsendets utveckling af lagstiftarne sedermera omfattats med ständigt stigande intresse, äro uppfinnarne på det konstindustriella området fortfarande fullständigt rättslösa, så att enhvar saklöst kan efterbilda deras mönster och modeller samt utan möda eller risk skörda frukterna af deras uppfinningsförmåga och arbete.

Detta förhållande är i hög grad ogynnsamt för den inhemska konstindustriens utveckling. Då mönsterritaren och modellören icke, såsom uppfinnaren, på det rent industriella området genom några åtgärder kan tillförsäkra sig ensam dispositionsrätt öfver frukterna af sitt arbete, saknar han äfven den sporre, som ensam kan drifva honom att eftersträfva och vinna större fulländning i sitt yrke. Industriidkaren kan icke betala hans arbete hvad detta borde vara värdt, enär industriidkaren sjelf icke på något sätt kan hindra sina konkurrenter att gratis tillägna sig och eftergöra de mönster och modeller, han köpt. Det är därför under nuvarande förhållanden föga tacksamt att söka i den svenska industrien införa nya och originella mönster och modeller, och stora flertalet af våra industriidkare inskränker sig därför också till att arbeta efter utländska förebilder.

Helt annorlunda skulle utan tvifvel saken gestalta sig, om den, som förfärdigat ett nytt mönster eller en ny modell, under en viss tid egde att ensam använda densamma. Det premium, som denna utslutande förfoganderätt tillförsäkrade uppfinnaren och hans rättshafvare, skulle sporra såväl mönsterritarne som industriidkarne till sjelfständigt arbete på detta område och derigenom mäktigt verka till den inhemska konstindustriens höjande.

Detta har man också för länge sedan insett i utlandet. I England, Frankrike, Tyskland, Nordamerika m. fl. länder finnas sedan långt tillbaka lagar, som tillförsäkra uppfinnarna af konstindustriella mönster och modeller möjlighet att under viss tid vinna utslutande rätt till dessas begagnande genom att mot erläggandet af vissa afgifter låta registrera dem hos vederbörande myndigheter, och om gagnet af denna anordning finnes inom dessa länder icke mer än en mening.

Det är ju mycket märkligare att man icke ännu hos oss kunnat förmå sig att följa denna af erfarenheten utstakade väg, då saken äfven här i landet varit på tal. Redan år 1878 föreslog en af regeringen tillsatt komité införandet af lagstadgadt skydd för mönster och modeller, och vid den första af 1887 års riksdagar framlades en kongl. proposition i ämnet, uti hvilken regeringen till fullo erkände vigten och angelägenheten af denna fråga. Denna proposition blef emellertid icke slutbehandlad, innan riksdagen upplöstes, och vid majriksdagen förnyades den icke.

Sedermera har mig veterligen icke någon åtgärd vidtagits för att åter gifva denna angelägenhet en plats på dagordningen.

Öfvertygad att det här gäller icke blott en enkel gärd af rättvisa, utan ock en verklig lifsfråga för den svenska konstindustrien, har jag därför trott mig böra föreslå, att Riksdagen måtte genom sitt initiativ söka föra frågan framåt.

Det af regeringen år 1887 framlagda förslaget afsåg endast metallindustrien, hvars målsmän då särskildt petitionerade om införandet af skydd för mönster och modeller inom sin industri. Såsom af propositionen framgår, gafs åt förslaget en så inskränkt omfattning i syfte att på ett område, der stämningen uppenbarligen var gynsam för den ifrågasatta lagstiftningen, först pröfva dess gagn, innan densamma utsträcktes äfven till andra industrigrenar. Huruvida det kan vara lämpligt och behöfligt att äfven nu förfara med samma försigtighet, vill jag tills vidare lemna oafgjordt. Mig synes det otvifvelaktigt, att det för alla industrier skulle vara i hög grad önskvärdt att så snart som möjligt blifva delaktiga af detta skydd, som i utlandet länge visat sig vara af

så stor nytta och der i så hög grad anlitas. I alla händelser torde endast regeringen vara i tillfälle att undersöka, huru härmed förhåller sig.

Till regeringen torde äfven böra öfverlemnas att uppgöra förslag till författning i ämnet, och torde detta så mycket lättare kunna ske, som en komité redan haft frågan under behandling samt ett fullständigt förslag till författning redan en gång blifvit af regeringen utarbetadt.

Jag tillåter mig därför föreslå,

att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utarbeta och för nästa Riksdag framlägga förslag till lag om skydd för industriella mönster och modeller.

Stockholm den 24 januari 1891.

Adolf Aulin.
